

MUISTIO

Luonnon virkistyskäyttöstrategian ohjausryhmän 2. kokous

Aika: torstaina 25.3.2021 klo 13.00-14.20

Paikka: Microsoft Teams -etäyhteydellä

Osallistujat

Tarja Haaranen, ylijohtaja, YM (puheenjohtaja)

Ida Honkanen, asiantuntija, TEM (jäsen)

Tiina Kivisaari, johtaja, OKM (varajäsen)

Sakari Kokkonen, päällikkö, Metsähallitus Luontopalvelut (jäsen)

Leena Kristeri, lakimies, MTK (jäsen)

Miliza Malmelin, erityisasiantuntija, YM (jäsen)

Erja Metsäranta, rakennusneuvos, OKM (varapuheenjohtaja)

Mari Miettinen, asiantuntija, STM (jäsen)

Tommi Muilu, ylijohtaja, ELY-keskukset/Y-vastuualue (jäsen)

Matti Nieminen, erityisasiantuntija, YM (sihteeri, jäsen)

Anne Rautiainen, yhteiskuntasuhteiden asiantuntija, Ulkoilufoorumi/Suomen Latu (varajäsen)

Ville Schildt, neuvotteleva virkamies, MMM (erikseen kutsuttuna)

Anna-Leena Seppälä, yksikön päällikkö, YM (jäsen)

Markus Tarasti, yksikön päällikkö, YM (jäsen)

Maria Torttila, erityisasiantuntija, LVM (jäsen)

Taina Väre, erityisasiantuntija, Kuntaliitto (jäsen)

Poissa:

Armi Liinamaa, budjettineuvos, VM (jäsen) / Jyri Inha, lainsäädäntöneuvos, VM (varajäsen)

Marianne Selkäinaho, maaseutuylitarkastaja, MMM (jäsen)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Tarja Haaranen avasi kokouksen klo 13.00.

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin muutoksitta 11.1.2021 pidetyn kokouksen muistio. Se oli ennakkoon nähtävissä Tiimeri – työtilassa ([linkki](#)).

3. Katsaus työpajojen tilanteeseen ja työryhmän työskentelyyn

Sihteeri Matti Nieminen esitteli kolmessa ensimmäisessä työpajassa esiin nousseita teemoja. Tiimeri - työtilassa oli ohjausryhmän jäsenille ennakkoon nähtävissä työpajoissa pidetyt alustukset ([linkki](#)).

Työryhmä piti 19.3. ylimääräisen tapaamisen työpajojen koontiin liittyen. Kunkin teemallisen työpajan löydöksiä oli sijoitettu ”koreihin”. Työryhmässä selvitettiin myös sen jäsenten halukkuutta osallistua ja tukea tulevassa kirjoitusprosessissa omien sektorien osalta. Työryhmän kokousten muistiot olivat ohjausryhmän jäsenille ennakkoon nähtävillä Tiimerissä ([linkki](#)).

Sihteeri kertoi, että VNK:n strategiaosastoa (Hanna Kivistö, Ulla Rosenström ja Jouni Varanka) konsulttoitiin 25.3. strategiavalmistelusta ja Hanna Kivistö alusti myös neljännessä työpajassa strategiatyöstä.

4. Keskustelu strategiavalmistelusta

Keskusteltiin strategiavalmistelusta edellisen asiakohdan pohjalta. Strategiatyön tavoitteita on lähestyttävissä kysynnän ja tarjonnan näkökulmista. Valtio ja kunnat vastaavat pitkälti virkistysalueiden tarjonnasta ja mahdollisuuksista. Tarjontatieto on kehittynyt. Kysynnästä on kerätty tietoa esimerkiksi Luonnon virkistyskäytön valtakunnallisen inventoinnin (LVVI3-tutkimus) ja Metsähallituksen luontopalvelujen kävijäseurannan avulla. Tietopuutteita on lähivirkistysalueiden käytöstä ja kuntasektorin puolen kysynnästä.

Ennakoitiin tulevaisuudessa murrosta tiedonhallinnassa: kuinka hyvin pystytään järjestämään virkistyskäytön tiedon tarvitsijoiden ja tuottajien kohtaaminen ja minkälaisia mekanismeja siihen tarvitaan? Miten palveluntarjoajat pystyvät elämään ajassa ja tuomaan virkistyskäytön saavutettavaksi, jotta kokonaishyöty olisi mahdollisimman suuri?

Sakari Kokkonen toi esiin, että tähänastisessa virkistyskäyttötyössä on painottunut jokamiesretkeily virkistyskäytön lähtökohtana. Tulossa olevan tulevaisuuspajan ennakoivaa ajattelutapaa SK piti hyvänä.

Taloudesta nousi esiin investointitarpeiden huomioiminen sekä palveluiden ylläpito. Strategiasta toivottiin tulevaisuudessa tukea eri tahojen viestintään. Keskustelussa digitaalisuudesta esiin nousi, miten saadaa tietoa virkistyskäyttäjille yli hallintorajojen. Tavoitellaanko yhteistä alustaa ja avointa dataa?

Keskusteltiin käsitteiden määrittelyn tarpeesta. Puheenjohtaja totesi, että tähän palataan tulevassa kokouksessa. Virkistyskäytön määritelmiä on esitetty esimerkiksi LVVI-tutkimuksessa.

Erja Metsäranta piti hyvänä työpajojen tulosten sijoittamista koreihin, ja nosti esiin erityisen tärkeinä kaavoitusasiat ja digitaalisuuden. Maria Torttila kommentoi hallinnollisten asioiden koria: voisiko se olla jokaisen muun korin osa? Hän kysyi myös, miten eri korien osalta voidaan huomioida esimerkiksi saavutettavuuden tavoittelu?

Anne Rautiainen kannusti löytämään yhteisen vision ja tulevaisuuden tavoitetilan, ja toivoi pitkälle menevää visiotyötä.

Sakari Kokkosesta virkistyskäytön euroistaminen oli hyvä ajatus (vrt. talouden, terveyden ja hyvinvoinnin työpajassa alustaneen UKK-instituutin Tommi Vasankarin esittelemät liikkumattomuuden taloudelliset kustannukset, jotka ovat useita miljardeja euroja vuodessa). SK:n mielestä luonnosta liiketoimintaa – ajattelua on syytä pitää mukana. Ida Honkanen piti myös hyvänä euroistamista ja luonnosta liiketoimintaa – ajattelua.

Sihteeri kertoi työpajoihin tavoitellun elinkeinoelämän edustajia, mikä oli osoittautunut osin haastavaksi. Tommi Muilu totesi, että olisi hyvä saada elinkeinoelämää mukaan. Euroistamiseen on hyvä tuoda eri näkökulmia - mistä löytyy esimerkiksi maksajat, kun kyseessä on enemmän kuin luonnonsuojelu. TM:n mielestä oli hyvä, ettei alussa lähdetty rajaamaan enempää, nyt elinkeinoelämän olisi hyvä tulla mukaan. Anne Rautiainen toi esiin myös Luontoyrittäjyysverkoston, johon olikin oltu ennakkoon yhteydessä.

Ville Schildt toivoi luonnon virkistyskäytön rajauskysymystä seuraavaan ohjausryhmään määritelmätasolla. Myös tavoitetilaa olisi hyvä käsitellä seuraavassa kokouksessa, jotta strategia ehditään valmistelevaan tämän vuoden aikana.

5. Viestintähanke ja Otakantaa.fi –kysely

Tuotiin tiedoksi strategiatyötä tukeva viestintähanke, johon on valittu kumppaniksi Kaskas Media. Viestinnässä tuodaan esiin loppukevääseen ajoittuvaa Otakantaa.fi –kansalaiskyselyä oikeusministeriön verkkopalvelussa.

Puheenjohtaja kertoi, että myös Helmi -elinympäristöohjelmassa on hyödynnetty Otakantaa.fi –palvelua. Anne Rautiainen painotti kysymyksenasettelun merkitystä. Puheenjohtaja totesi, että asiaa pohditaan tarkemmin työryhmässä.

6. Tulevat työpajat ja työskentelyn eteneminen

Sihteeri esitteli jäljellä olevat työpajat sekä strategiaproessin suunnitellun etenemisen. Neljännen työpajan teemana 8.4.2021 on *Toimijoiden roolit ja hallinnollinen organisoituminen*. Viidennen työpajan teemana 15.4.2021 on *Tulevaisuus* ja sen yhteydessä on samalla pyrkimyksenä osallistaa nuorisokysymysten asiantuntijoita.

Strategian valmistelu- ja kirjoitusprosessista käytiin keskustelua. Erja Metsäranta totesi, että on tärkeää tietää etukäteen strategian etenemisen aikataulusta. Näin OKM:n määrärahoja voidaan osoittaa käyttöön virkistysstrategian mukaisesti ja niiden haku voidaan käynnistää ajoissa. Puheenjohtaja muistutti aikataulussa pysymisen merkityksestä. Kesän jälkeen voidaan katsoa mikä on tilanne, ja vuoden syyspuolella päästään keskustelemaan jatkosta. EM totesi, että on hyvä, jos strategia valmistuu vuoden lopulla, jolloin siihen voidaan pohjata määrärahojen käyttöä.

Ville Schildt huomautti, että kun on tiedossa oleva resurssi, voidaan tunnistaa kehittämishankkeita prosessista. Puheenjohtaja kehotti katsomaan, nouseeko hankeaihoita jo tämän vuoden puolella rahoitettaviksi, ja ennen keskikesää olevassa kokouksessa keskusteltavaksi.

Päätettiin, että ohjausryhmä kokoontuu jo kesäkuussa ennen lomakautta. Tähän kokoukseen valmistellaan strategian runko ja visio. Tämän jälkeen kesä on hyvää kirjoitusaikaa.

Sakari Kokkonen kertoi Metsähallituksen osallistumisvalmiudesta kirjoitusprosessiin (Liisa Kajala on varannut työaika). Hän toivoi myös tuoreutta tapaan, jolla strategia tuodaan esiin.

Anne Rautiainen tiedusteli, onko suunniteltu seminaaria syyskaudella. Asiaa ei ole vielä harkittu tarkemmin.

Erja Metsäranta kertoi vielä OKM:n puolelle budjetoitujen 2 miljoonan euron määrärahojen kohdennuksesta ja käytön ajoituksesta. Niiden haku tulisi käynnistää vuoden 2021 aikana, kummuten strategiavalmistelusta. OKM tarkistaa vielä käyttöehdot. Osa määrärahoista osa siirretty YM:n käyttöön.

7. Muut mahdolliset asiat

Ei ollut.

8. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Päätettiin pitää seuraava kokous 15.6. klo 9.00-11.00. Kesän jälkeinen seuraava kokous on 26.8.2021 klo 13.00-15.00.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.20.